

24 oktober 2018

DN Mariagerfjord Årsberetning 2018

Indledning

DN har som så mange andre organisationer og foreninger i mange år haft en temmelig stor medlemstilbagegang fra ca 240.000 en gang i 80-erne til ca 120.000 medlemmer for nogle få år siden. Ved præsidentvalgkampen for 6 år siden havde alle 3 kandidater en styrkelse af medlemstallet som et væsentligt programpunkt.

Ella Maria Bisschop-Larsen blev genvalgt som præsident, og hun formåede at stabilisere medlemstallet og endda få en lille fremgang. Vores nyvalgte præsident, som I lige har mødt, har formået at fortsætte linjen, og vi er nu ca. 129.000 medlemmer på landsplan.

Medlemstallet er meget vigtigt, fordi så godt som alle midler kommer fra medlemmerne - det er en privat forening som ikke får offentlig støtte, tvært imod dækker vi ofte en del udgifter i forbindelse med rejsning af fredningssager - udgifter, som kommunerne ellers skulle dække. Dette forhold bliver ofte glemt, når det er på tale at DN skal fratages retten til at rejse fredninger.

Lokalt har vi arbejdet en del med fredninger i det forløbne år:

Fredning af bakklandet omkring Kielstrup Sø

Gennem de sidste 2 år har vi kørt en sag om fredningen af bakklandet omkring Kielstrup Sø

Fredningsnævnet er fornylig kommet med deres afgørelse.

Efter nævnets opfattelse er nogle af stiforløbene ikke acceptable, dels fordi der er stærk lodsejermodstand, og dels fordi en strækning er meget fugtig og vanskelig passabel.

Man har derfor tilkendegivet, at enten skal disse stier fjernes og evt. erstattes af nye, eller også skal man komme med et helt nyt fredningsforslag.

Vi har valgt den første løsning, idet vi bl.a. anser en sti rund omkring Kielstrup som meget væsentlig.

Vi har derfor foreslået nogle nye stiforløb, som tilgodeser Fredningsnævnets ønsker.

Dette har man accepteret, men anfører samtidig, at det kræver en ny besigtigelse, hvilket medfører, at vi ikke kan overholde 2 års fristen for fredningssager. Vi vil derfor inden da genfremsætte fredningsforslaget og man forventer, at besigtigelsen kan gennemføres inden årets udgang.

Kridtgraven ved Dania

DN ønsker at frede kridtgraven ved Dania begrundet med biologiske og geologiske værdier af unik national betydning, men også på grund af kulturhistorie og rekreative interesser. Ved en optælling foretaget i sommeren 2017 fandt man over 1000 eksemplarer af kødfarvet gøgeurt, over 5000 purpurgøgeurt og over 20000 sumphullæbe. Det er en helt enestående orkidelokalitet, som offentligheden ikke har adgang til, og der er også en helt speciel geologisk profil i den sydvestlige skrænt.

Fredningsnævnet har nu truffet en afgørelse, og vi har fået medhold i at området skal fredes, og der skal ydes den erstatning, som DN havde regnet sig frem til. Mariagerfjord Kommune har efterfølgende anket sagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Fredningstjek i Ajstrup Bugt fredning

DNs Fredningstjek-program er nu lukket, men DN Mariagerfjord har besluttet at fortsætte med Fredningstjek på egen hånd. Ved tjekket brugte vi den samme metode som tidligere, hvor man besøger en fredning og undersøger dens tilstand.

I år blev fredningstjekket udført af et hold af fire aktive fra DN Mariagerfjord. Tjekket var en fortsættelse af Ajstrup Bugt tjek 2017. Det startede med den nordlige del af Havkær Skov, og fortsatte i området, der hedder Ajstrup Strand. Sidstnævnte er af speciel interesse, fordi den er i offentligt eje, og nu udpeget af Naturstyrelsen, som "skov til biodiversitetsformål med nedsat træproduktion".

Gruppen brugte deres GPS'er til præcist at registrere de steder hvor fredningen mangler pleje, skilte osv. Generelt så fredningen dog meget flot ud. På basis af resultaterne blev der udarbejdet en kort rapport, som DN Mariagerfjord deler med kommunen. Det er hjælp til planlægning af fredningspleje.

Klagesager ved Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

I nogle få tilfælde ud af de ca 400 årlige sager, der udsendes af myndighederne, er vi så uenige i afgørelsen at vi vil anke sagen. Når det kommer dertil får vi som regel hjælp fra vores dygtige sekretariat i København med at udforme klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som det er kommet til at hedde.

Klagenævnet har i år afgjort en klage, som vi indsendte sidste år. I Nr. Onsild har kommunen givet landzonetilladelse til en stor industribygning, som efter vores opfattelse bedre kunne ligge i Sdr. Onsild, hvor andre dele af samme firma har til huse. Vi mener ikke, at det er nødvendigt med industriområder både i Nr. og Sdr. Onsild, og Miljø- og Fødevarerklagenævnet har givet os medhold.

Og så er der hele 3 sager, som vi har rejst i år, og som venter på en afgørelse.

Den ene sag drejer sig om at kommunen har lavet en lokalplan og et kommuneplantillæg, som giver virksomheden HJ Hansen lov til at fortsætte med nedbrydningsvirksomhed i et område mellem Vive og Østergårde helt ned til fjorden. Vores sekretariat i København har skrevet en 10 sideres klage, hvor det vigtigste er, at der ved virksomhedens drift dannes de meget giftige stoffer, PCB og dioxin, og det er slet ikke behandlet i plangrundlaget. Derudover mener vi ikke, at virksomheden opfylder betingelserne for at kunne få dispensation fra loven om kystnærhedszonen, og planerne strider også mod kommunen egne retningslinjer for området.

Den anden sag drejer sig om at DN har påklaget en miljøgodkendelse af et husdyrbrug. DN påklager sjældent miljøgodkendelser af husdyrbrug, men i dette tilfælde er DN ikke enig med kommunen i vurderingen af effekten på en nærliggende mose.

Med udvidelsen af bedriften, tillader kommunen, at en nærliggende mose modtager en merdeposition (øget tilførsel) af N (kvælstof) på 1,7 kg N/ha/år. DN finder ikke at kommunens argumentation er tilstrækkelig for at tillade en merdeposition, der overskrider det i reglerne fastsatte. Mosen er beliggende inden for en 'økologisk forbindelse', hvorom der gælder at, "I de økologiske forbindelser skal planlægning og administration af arealanvendelsen og tilstanden som udgangspunkt forbedre levesteder og spredningsmuligheder for de dyr og planter, som forbindelserne skal sikre".

Den øgede næringsstofbelastning på arealet, vil efter DN's vurdering medvirke til en forringelse af mosen, og dermed være i strid med retningslinjerne i Kommuneplanen, om at forbedre levesteder.

Den tredje sag handler om en tilladelse/lovliggørelse af fjernelse af et beskyttet dige. Vi finder afgørelsen rodet og selvmodsigende, og det er uklart hvad der egentlig er givet tilladelse til. Tilladelsen er heller ikke ordentligt begrundet, og derfor har vi anket den.

Samarbejde med kommunen

Vi har et fint samarbejde med kommunen. De sidste år har vi årligt afholdt et møde med naturforvaltningen, hvor vi ud over en konkret besigtigelse af nogle naturområder, har brugt nogle timer på at diskutere emner af fælles interesse. Møderne har været meget konstruktive. Vi har også afholdt et vandløbs-dialogmøde med kommunen med samme gode konstruktive resultat.

Samarbejde med Hobro Golfklub.

I mange år havde vi et utal af uoverensstemmelser med Hobro Golfklub, men de senere år er der faldet ro over det. Nu er der imidlertid kommet en ny bestyrelse i golfklubben, og de vil gerne gøre noget for at få et større naturindhold på banen og også i højere grad invitere publikum indenfor. Dette støtter vi naturligvis, og i samarbejde også med kommunen arbejder vi med forskellige planer, som gerne skulle føre til mere og bedre natur på golfbanen.

DN med i Naturråd

DN er repræsenteret i Mariagerfjord Kommunes naturråd, hvor vi sidder sammen med en række andre interesseorganisationer - tre lokale Landboforeninger, Ferskvandsfiskeriforeningen, Lodsejerforeningen for Glenstrup Sø, Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening samt Dansk Botanisk Forening.

Naturrådet har til formål at fastholde og forbedre naturkvaliteten i Mariagerfjord Kommunens otte internationale naturbeskyttelsesområder (de såkaldte Natura2000-områder). Kommunen ønsker, at naturrådet skal rådgive kommunalbestyrelsen og understøtte en bred lokal forankring og frivillig gennemførelse af indsatser, der er nødvendige for at sikre naturen i de vigtige naturområder. I mange af naturområderne er der stort behov for en hensigtsmæssig drift og pleje for at sikre naturtypernes bevarelse.

I år har der fra regeringens side været ønske om at ændre på afgrænsningen af Natura2000-områder. Det har også gjort sig gældende for områder i Mariagerfjord Kommune og her anbefalede naturrådet i enighed, at et område syd for Havnøvej, øst for Hadsund, ikke skulle udtages af Natura-2000-området, der betegnes Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Det var ellers et af de områder, der var med i Miljøstyrelsens forslag over arealer, der skulle tages ud. Kommunen fulgte Naturrådets indstilling og miljøministeriet har imødekommet ønsket.

Det var vigtigt for DN at fastholde området beskyttet, da det i vinterhalvåret tjener som raste- og fourageringsområder for svaner og gæs. Det gælder for sangsvaner, grågæs, blisgæs, bramgæs og canadagæs. Desuden græsser lysbugede knortegæs lige inden for digerne og netop lysbugede knortegæs og sangsvaner er vigtige arter i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Fra Naturrådets side, blev der også lagt vægt på, at de landbrugsarealer, der var foreslået udtaget, rummer et stort potentiale til at blive naturgenoprettet, idet omlægning til vådområder i form af forsumpning eller tilbageførsel til lavvandede fjordområder vil kunne forbedre Natura-2000-områdets naturværdier og fremme egnede levesteder for flere af arterne i udpegningsgrundlaget.

Vi er i DN Mariagerfjord meget tilfredse med at deltage i Naturrådet, da vi oplever, at der er et godt samarbejde med rådets øvrige medlemmer. Vi har forskellige indfaldsvinkler til opgaven, men i praksis ofte sammenfaldende interesser i at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af vores rige natur i kommunen.

Affaldsindsamling

Danmarks Naturfredningsforening (DN) Mariagerfjord stod for den årlige indsamling i april, i samarbejde med kommunen, og med støtte fra Grønt Råd.

I år var der en ny rekord for deltagelsen i Mariagerfjord. 11 børnehaver og dagplejegrupper, 14 skoler, 17 foreninger/grupper og 5 spejder tropper var ude og samle skrald i naturen. I alt deltog 1705 børn og voksne. Der blev indsamlet over 4000 kg affald - deriblandt mere end 3.000 dåser.

Arrangementer

Naturens Dag

Ca. 200 børn og voksne fejrede Naturens Dag ved Stinesminde havn søndag den 9. september. I år var der fokus på hvor vigtige Danmarks insekter er for os alle sammen. 10 frivillige fra DN Mariagerfjord hjalp med aktiviteterne. Naturluppen havde bl.a. sommerfugle- og insektudstillinger med, og fortalte mange sjove fakta om den nære natur.

68 børn og voksne deltog i orienteringsturen ved havnen, eller den lange tur rundt i området, hvor de lærte meget om insekter. 45 børn samlede et insekthotel med biobservatorium, og tog det hjem. Flere end 50 børn og voksne deltog i en billedquiz om Danmarks insekter, og alle vandt flotte små præmier.

Mange fik at vide hvordan man kan gøre sin have mere naturvenlig for insekter, og tog hjem med en lille pose vilde blomsterfrø. 13 registrerede deres have med Giffri Have kampagnen, og fik en tørstebusk, som giver mad til citronsommerfuglens larver (Citronsommerfuglen er jo DN's logo).

Flere besøgende lærte at bruge appen Naturtjek, til at registrere mangfoldigheden i naturen.

Naturluppen – din nære natur i børnehøjde

Hensigten med Naturluppen er at fortælle børn og deres voksne om naturen gennem sanser og oplevelser. Ønsket er at få vakt interessen for de forunderlige ting, der sker lige ude i haven, parken, grøftekanten, læhegnet, skoven og på stranden.

Naturluppen møder gerne op til åbne arrangementer og tager en flok "pelsede, fjerede og benede venner" med... og alle har lov til at æde en muldvarp, føle musens skarpe tænder eller stikke hånden ned i musvittens bløde rede. Ofte er der også et "insektbo" med.

Naturluppen har i året der gik udviklet sig på en del fronter:

- Naturlupens YouTube kanal har nu 18 små videoer af arrangementer, dyreliv mm. Se med her:
https://www.youtube.com/channel/UC_cVVmZATB6kMWwdXrexDzA/videos
- Årets tema har været insekter og Naturluppen har afholdt Åben Havelåge i private haver med udgangspunkt i "Den Naturlige Have". NATURLUPPEN har derfor været en "platform" for at udbrede budskabet om det vigtige i at lade noget af haven forblive "vild eller rodet", så insektlivet kan trives. Disse arrangementer har været del af "Giffri Have – Åben Havelåge"
- Naturluppen har egen Facebookside, nu med 180 likes (40 flere end 2017)

- Naturluppen har økonomisk været under DNs Projektpulje i 2018 og fortsætter i 2019.
- Naturluppen har i november planlagt en udflugt til konservatoren der udstopper og renoverer Naturluppens dyr.

I Mariagerfjord har de 3 DN Naturguider og andre aktive været ude med Naturluppen til følgende arrangementer i løbet af 2018, og på grund af sammenfald af datoer, så har vi været nødt til at udskyde 2 arrangementer til 2019. Det er Børnefesten i Mariager og Landsbyfesten i Hvilsum.

28. april	Åben Havelåge i større Naturvenlig Have: De 10 tiltag og konstruktion af næringsfattigt bed til vilde blomster.	Møldrup hos Alan og Mona Phipps
10. juni	Åben Havelåge i Naturvenlig Parcelhushave: De 10 tiltag og konstruktion af kvashegn.	Valsgård hos Mette Ósland Pedersen og familie.
18 aug.	Åben Havelåge i større Naturvenlig Have: De 10 tiltag og konstruktion af Bibo til vilde bier	Søbakken hos Gitte og Jens Peder Holm.
09. sept.	Naturens Dag med tema insekter (bier og sommerfugle)	Stinesminde
19. og 20. okt.	Økomarked	Hobro

Konceptet "Naturluppen" er blevet/bliver forklaret og fremvist på følgende arrangementer udenfor Mariagerfjord kommune – inspiration til andre interesserede.

20. jan	DN Introkursus	Ålborg
---------	----------------	--------

DN Mariagerfjord hjemmeside:

Hjemmesiden og arrangement modulet har stadig en del fejl og mangler, som man centralt "reparerer" løbende.

DN Mariagerfjord Facebook:

I skrivende stund er der 435 "likes" på Facebooksiden. Det er 96 flere end sidste år.

Facebook bliver brugt til at pege på emner der er ude i den offentlige debat, såvel som opslag og omtale af vore lokale arrangementer mm.

Nyhedsbreve:

DN Mariagerfjords Nyhedsbreve bliver i skrivende stund sendt til 659 tilmeldte mailadresser.

Alle DN Mariagerfjords egne arrangementer bliver sendt ud som "Ekstra Nyhed" til de 659 Nyhedsbrevabonnenter en uge før et arrangement finder sted.

Der er udgivet 4 ordinære nyhedsbreve siden sidste årsmøde, hvor der er skrevet om følgende emner ud over links til kommende ture og arrangementer og afholdte ture og arrangementer:

Nyhedsbrev oktober 2017

- Årsmøde 2017 - mød foreningens nye direktør - Kaj Edlund
- Biodiversitet i private haver, foredrag med Rasmus Ejrnæs - Kaj Edlund
- En dejlig Naturens Dag i Stinesminde - Alan Phipps.
- FredningsTjek i Ajstrup Bugt Fredningen - Alan Phipps.

Nyhedsbrev marts 2018

- Vær med til Affaldsindsamlingen i 2018 - Alan Phipps.
- Foredrag af Kjeld Hansen "Det store svigt" - Kaj Edlund.
- Spurveuglen i Rold Skov - Kaj Nissen.

Nyhedsbrev juni 2018

- Kridtgraven ved Dania skal fredes - Kaj Edlund.
- Affaldsindsamlingen med rekord deltagelse - Alan Phipps.
- Sæt X i kalenderen: Mød DN's nye præsident, Maria Reumert Gjerding til Årsmøde i DN Mariagerfjord d. 24. oktober 2018 - Kaj Edlund.
- Sæt X i kalenderen: Kom med til NATURENS DAG d. 9. sept. i Stinesminde - Alan Phipps

Nyhedsbrev september 2018

- DN har påklaget en miljøgodkendelse af et husdyrbrug til Miljø- og Fødevareklagenævnet - Kaj Nissen.
- Det var en dejlig Naturens Dag ved Stinesminde - Alan Phipps.
- Mød DN's nye præsident - Kaj Edlund.
- Ugler og tårnfalke mangler boliger - Peter Toubøl.
- Drikkevandsgruppe? - Kaj Edlund.

DN Mariagerfjord Ture og Arrangementer i 2018:

Alle DN Mariagerfjords egne arrangementer, bliver slået op på Hjemmesiden. Derefter bliver de sendt til DN Mariagerfjords 659 Nyhedsbrevabonnenter en uge før et arrangement finder sted. Derefter bliver arrangementet opslået på Facebooksiden 4 dage før arrangementet finder sted.

NATURLUPPENs egne arrangementer er ikke med på listen herunder. De kan ses under afsnittet Naturluppen.

Dato Arrangement (seneste står øverst)

24/10 2018	DN Mariagerfjord Årsmøde i Mariager
19-20/10 2018	DN Mariagerfjord til Økomarked i Hobro
02/10 2018	Kom med på jagt efter Nordlig Fugleedderkop!
11/09 2018	Aftentur til Hodals bæk
09/09 2018	Naturens Dag i Stinesminde

22/08 2018	De nye stier ved Kastbjerg Ådal - Naturgenopretningsprojekt
15/08 2018	Aftentur til Falslev Ådal og Falslevskovene
22/05 2018	Tur til rigkær, kildevæld og overdrev i Kastbjerg Ådal
08/05 2018	Forårstur i det fredede område ved Ajstrup
04/05 2018	Bustur til Tofte Skov og Lille Vildmose
22/04 2018	Affaldsindsamling i Hobro, Mariager, Hadsund og Arden
21/04 2018	Fugle og vandretur til diget ved Havnø
06/03 2018	"Det store svigt" – 100 års naturfredning
04/02 2018	Livet i vinterskoven

Afslutning

Dette var et udpluk af de væsentligste af de mange emner, som vi har beskæftiget os med det seneste år.

Som I kan se, er der rigeligt at se til, og vi vil meget gerne have flere med i arbejdet. Man behøver ikke have nogen speciel viden. Interesse for natur og miljø er det vigtigste.

Vi synes selv vi er meget godt kørende med hensyn til bestyrelsesmedlemmer. Sidste år fik vi valgt to nye, som hurtigt er gået fint og konstruktivt med ind i bestyrelsens arbejde, og vi er ved at starte flere nye arbejdsgrupper op.

Uglegruppens formål er dels at udbrede interessen for opsætning af redekasser for ugler og tårnfalke igennem omtale i pressen, dels aktivt at få fremstillet uglekasser, fundet egnede steder og få dem sat op.

Indtil nu har der været annonceret efter interesserede to gange i vores nyhedsbrev og i en pressemeddelelse til lokalaviserne. Det sidste har medført at en journalist vil lave en artikel om sagen, som bliver bragt d. 30. oktober i Randers Amtsavis. Indtil nu har fem samt Hobro Golfklub meldt sig og første møde finder snart sted.

Vi har også fået en ny frivillig, som gerne vil arbejde med problematikker om rent drikkevand/grundvand, og der vil vi gerne i aften spørge, om vi ud over valgene til bestyrelsen og suppleanter til denne måske også kunne finde nogen til en arbejdsgruppe om drikkevand.

Med venlig hilsen

Kaj Edlund

Kaj Edlund
Formand for DN Mariagerfjord